

СМЪРТЬТА НА ГОЦЕ ДЪЛЧЕВЪ

На великата срѣда, три дни преди великденъ, единъ дрипавъ селянинъ, съ кошница червени яйца на ржка, съ парче хлѣбъ и нѣколко глави празъ въ пояса, приближаваше севернитѣ Х-ски врати. На две крачки задъ него лениво крачеше приятелътъ на бунтовниците, кучето Сивко. Селянинътъ вървѣше съ наведена глава, не смѣеше да погледне изпречилитѣ се до вратата двама заптии и нѣколцина агенти на тютюневата режия. И той знаеше да се предпазва и да се не издава.

Пазачите спрѣха пжтника.

— Имашъ ли контрабанда тютюнъ ?

Селянинътъ наивно изцѣка съ уста, съ което искаше да каже, че нѣма.

— Дай да претърсимъ.

И той сложи кошницата предъ краката имъ. Претърсвачитѣ заровиха яйцата, а пжтникътъ малчаливо си отмина съ своя другаръ и влѣзе въ града.

Когато пазачитѣ, дигнаха глави, за да върнатъ кошницата, не видѣха стопанина ѝ. Да знаеха, че той носѣше на раменетѣ си глава за хиляда лири, не биха се задоволели само съ червенитѣ яйца. Защото дрипавиятъ селянинъ бѣше хвъркатиатъ Дяволъ, Гоце Дѣлчевъ съ два револвера скрити въ скжаната му пазва...

Като си свърши работата тукъ, Гоце замина на 19 априль 1903 година за село Баница, не много далечъ отъ Сѣръ. Тамъ отидоха и двете чети на Георги Бродиловъ и на Димитъръ Гушановъ, около двадесетина момчета. Гоце се настани въ една кжща съ двамата войводи, случилиятъ се тамъ другъ македонски деецъ Д. х. Димовъ и още две — три момчета. Останалитѣ четници се настаниха въ други съседни кжщи.

Цѣлия 20 априль тѣ прекараха твърде весело. Гоце разказа на другаритѣ си по-раншни свои сънища, които съвпадаха съ избиването на близки нему хора.

— Съ нашия живогъ, какъвто е, станахъ вече и фаталистъ. Нощесъ сънувахъ, че турци ме удариха въ сърдцето. Щипската чета е разбита въ Карбинци. Миланъ, братъ ми е въ тази чета и сигурно е убитъ...

Други разправяха свойтѣ приключения и примирено единъ накрай заключи:

— Какво ще мждруваме. Ние си знаемъ края: или свобода за народа или — незнаенъ гробъ нѣкжде изъ Македония...

Дали турскитѣ власти бѣха влѣзли въ диритѣ на Гоце, или пъкъ бѣше предаденъ отъ Горнобродския учителъ Андрея, или пъкъ отъ единъ баничанинъ, който имаше потурчена сестра! Както и да бѣше, на 21 априль, рано сутринтъ, Гоце и другаритѣ